

HØRINGSSVAR FRA TRONDHEIM OG TROMSØ STIFT

Høring – endringer i trossamfunnsloven

Frist 15. oktober 2023

Tromsø og Trondheim stift (Den katolske Kirke nordenfjelsk) takker for anledning til å komme med synspunkter på forslagene til endringer i trossamfunnsloven.

Stiftene har innad i Kirken samme rettslige stilling som bispedømmer. Nedenfor brukes ordene «bispedømme» og «stift» synonymt. Et bispedømme er paraply for menighetene og samtidig eget rettssubjekt, forskjellig fra menighetene som både innen Kirken og sivilrettslig er egne rettssubjekter.

I hovedsak konsentreres uttalelsen om det vesentlig nye ved forslaget: 40% representasjon av hvert kjønn i styrende organer.

1. Generelt

I høringsnotatet nyttes uttrykket «livssynsåpent samfunn», som vel er det vi tilstreber. Derfor blir det paradoksalt når høringsnotatet delvis trekker i motsatt retning: Trossamfunn skal tilpasses verdisyn som i sin konsekvens begrenser det livssynsåpne. Dette er trekk ved en almen utvikling: Man opplever ideologiske føringer som virker fremmedgjørende, også for mennesker med kulturell basis i Norge. Utviklingen begrenser seg dog ikke til vårt land. Man kan ikke se bort fra at vekst for partier i ytterkantene – på bekostning av de tradisjonelle partier – har sammenheng med slik fremmedgjøring. Resultatet blir kontraproduktivt for et demokrati. Dette faktum tilsier tilbakeholdenhet med å skulle styre ut fra ideologiske kriterier, som i tillegg stadig endrer seg.

2. Demokratisk styreform

På bakgrunn av uttalelsene i høringsnotatet er det ikke innvendinger til departementets forslag til tilføyelse til §6. For at den ikke skal tillegges overføringsverdi til trossamfunn som ikke er demokratisk oppbygd, er det dog ønskelig at tilføyelsen blir mer presis: « motarbeider den demokratiske styreformene i Norge ...»

3. Representasjon av begge kjønn

Forslaget om 40% av hvert kjønn i styrende organer er både prinsipielt og praktisk alvorlig, til dels uantagelig for Den katolske kirke – uantagelig på prinsipielt grunnlag fordi kirken er hierarkisk oppbygget. Denne styreformen kan ikke skilles fra kirkens vesen og lære.

Innen et bispedømme er biskopen, som etter katolsk lære nødvendigvis er mann, leder. Med andre ord vil det ikke være noe styrende *organ*. Ledelse omfatter både innhold (lære og gjøremål) og økonomisk styring. Ikke bare prinsipielt, men også praktisk er innhold og økonomi uadskillelige, fordi økonomisk styring har betydning for innhold og *vice versa*.

Biskoper har rådgivende organer. Ett av dem, finansrådet som oppnevnes av biskopen, er ikke forbeholdt menn. Men bestemmelse om sammensetning vil gripe inn i hans ellers frie valg som er del av hans ledelse; i våre grisgrendte stift, med liten katolsk befolkning, er det også vanskelig å finne egnede folk.

Ledelse av en menighet har samme mønster som et bispedømme. Ledelsen ligger til presten, en mann, uten besluttende organ i tillegg. Hver menighet skal ha et finansråd/menighetsråd som rådgivende organ hvor begge kjønn kan være representert. Flere av våre menigheter dekker store områder. Noen har under 500 medlemmer. I praksis er det vanskelig å få med menn, og derav overvekt av kvinner.

Krav om minst 40% av hvert kjønn i menighetsrådene blir kunstig. Kirkens medlemmer er hovedsakelig fra andre land/kontinenter. Ofte er de i Norge en begrenset tid, og bor til dels spredt. Å få tak i egnede og villige medlemmer til menighetsråd kan være et problem i seg selv, hvis man ikke i tillegg skal være underlagt kjønnskvoltering.

Vi kjenner oss igjen i et sitat tillagt Per Vidar Kjølmoen, Ap, i *Klassekampen* den 5. oktober 2023: «Vi må være utrolig forsiktige med symbolsaker, som oppfattes av vanlige folk som noe livsfjerne elitefolk i storbyer gjennomfører uten at noen skjønner hvorfor.»